

ภาคผนวก 10

ข้อมูลสัมภาษณ์สถานทูตไทยและ ผู้ประกอบการค้าชายแดน

สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงย่างกุ้ง : หน้า 193

จุดผ่อนปรนบ้านน้ำเพียงดิน : หน้า 195

จุดผ่อนปรนช่องทางห้วยต้นนุ่น : หน้า 196

จังหวัดกาญจนบุรี : หน้า 198

อำเภอแม่สาย : หน้า 200

ภาคผนวก 10

ข้อมูลสัมภาษณ์สถานทูตไทยและ ผู้ประกอบการค้าชายแดน

วัน เดือน ปี	23 กรกฎาคม 2557	เวลา	09.00–10.30 น.
สถานที่	สถานเอกอัครราชทูตไทย กรุงย่างกุ้ง ประเทศสหภาพพม่า		
ผู้ให้ข้อมูล	คุณชัยณรงค์ กิริติยวงศ์	ตำแหน่ง	อัครราชทูตที่ปรึกษา
เรื่อง	สถานการณ์ปัจจุบันของประเทศพม่า		

ข้อมูลทั่วไป

ประเทศพม่ามีพรมแดนติดกับจีนระยะทาง 2,185 กิโลเมตร ติดกับอินเดีย 1,463 กิโลเมตร ติดกับลาว 235 กิโลเมตร ติดกับไทย 2,401 กิโลเมตร และติดกับบังคลาเทศ 143 กิโลเมตร ชายฝั่งมีความยาว 1,385 ไมล์ แม่น้ำสายสำคัญ ได้แก่ อิรวดี สะโตง ชินวิน และสาละวิน (ปากแม่น้ำอยู่ที่เมืองเมะละแหม่ง) บริเวณลุ่มน้ำทุกสายเป็นพื้นที่เพาะปลูกที่อุดมสมบูรณ์ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญที่ดึงดูดนักลงทุน ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล เมืองที่สำคัญคือ เมืองมะริด เกาะสอง นอกจากนี้ยังมีก๊าซธรรมชาติ ป่าไม้ โดยในปี 2010 มีพื้นที่ป่าคิดเป็นร้อยละ 48 ของพื้นที่ประเทศ ปัจจุบันห้ามส่งออกไม้ซุง และอัญมณี

การปฏิรูปการเมือง

ปัจจุบันพม่ายังคงปกครองด้วยรัฐบาลทหาร แต่ก็มี การปฏิรูปการเมืองอย่างต่อเนื่องดังนี้

2008 ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่

2010 จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป แต่พรรคฝ่ายค้าน คือ NLD ไม่ยอมลงเลือกตั้ง และประชาคมโลกไม่ยอมรับการเลือกตั้ง

2012 จัดให้มีการเลือกตั้งซ่อม พรรค NLD ลงเลือกตั้งและได้ 43 ที่นั่งจากทั้งหมด 44 ที่นั่ง หลังการเลือกตั้งได้มีการปล่อยนักโทษการเมือง ทำให้พม่าดูดีขึ้นในสายตาประชาคมโลกและได้ประกาศยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจพม่า

2013 ปล่อยนักโทษการเมืองครั้งใหญ่ และให้อิสระแก่สื่อสารมวลชนมากขึ้น โดยยกเลิกมาตรการ censor

2014 มาตรการ censor สื่อมวลชนถูกนำกลับมาใช้ และออกกฎหมายว่าด้วยการชุมนุม

2015 จัดการเลือกตั้งทั่วไป ประเด็นที่สำคัญ คือ การขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ ที่ห้ามบุคคลซึ่งมีสามี และบุตรเป็นชาวต่างชาติดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี ซึ่งเป็นการเปิดทางให้นางซูจีมีโอกาสได้เป็นประธานาธิบดี อย่างไรก็ตามประชาชนส่วนใหญ่ชื่นชอบนางซูจี แต่ไม่มีความมั่นใจว่าจะเป็นรัฐบาลที่ดีได้ และการแก้ไขเพื่อลดสัดส่วนของทหารในสภาซึ่งปัจจุบันสูงถึงร้อยละ 25

การปฏิรูปเศรษฐกิจ

ปัจจุบันพม่ามีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยเฉลี่ยร้อยละ 7.4 ต่อปี ปัญหาสำคัญมีดังนี้

- ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานที่ดูแลเรื่องการค้าการลงทุนโดยตรง
- เศรษฐกิจยังอยู่นอกระบบเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากไม่มีหน่วยงานควบคุม
- ปัจจุบันพม่ามีประชากรประมาณ 60 ล้านคน อยู่ในวัยใช้แรงงาน 37.35 ล้านคนส่วนใหญ่เป็นแรงงานราคาถูกและไร้ฝีมือ (ซึ่งประเทศไทยสามารถเป็น trainer ที่ดีให้แก่พม่าได้)
- ระบบราชการเนือยา รอรับคำสั่งเพียงอย่างเดียว

การปฏิรูปเศรษฐกิจจึงมีความจำเป็นและเร่งด่วนในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. พัฒนาอุตสาหกรรม ให้เป็นเกษตรอุตสาหกรรม
2. ปฏิรูประบบราชการโดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ
3. ปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับภาคเอกชน เช่น กฎหมายการลงทุน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ การที่ต่างชาติสามารถซื้อสังหาริมทรัพย์ได้ ปัจจุบันเช่าได้ไม่เกิน 50 ปี

นอกจากนี้ข้อมูลสถิติทางเศรษฐกิจของพม่ายังไม่มีความแน่นอน หากนำมาใช้ประโยชน์ควรทำการตรวจสอบโดยใช้การสังเกตการณ์ วัดจากการจัดจ่ายใช้สอยของประชาชน วัดจากความรู้สึกรู้สึกของคนที่มีต่อการปฏิรูปเศรษฐกิจ เช่น มีงานทำ มีเงินใช้ และใช้ข้อมูลจากแหล่งอื่น เช่น OECD

การสร้างความปลอดภัยในชาติ

ความขัดแย้งระหว่างพม่ากับชนกลุ่มน้อยได้คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้นตามลำดับ พม่าใช้วิธีเจรจากับชนกลุ่มน้อยที่ละกลุ่ม ปัจจุบันมีชนกลุ่มน้อย 16 กลุ่ม และในจำนวนนี้ได้บรรลุข้อตกลงหยุดยิง (Ceasefire Agreement) ไปแล้ว 14 ฉบับ ขั้นตอนต่อไปคือการทำข้อตกลง (Nationwide Cease Agreement) อุปสรรคที่สำคัญคือ ข้อเรียกร้องของชนกลุ่มน้อยที่ต้องการสิทธิในการปกครองตนเอง จึงทำให้ระหว่างการเจรจายังมีการปะทะกันอยู่ จุดประสงค์เพื่อทำลายความเชื่อมั่น

อาจจะกล่าวได้ว่าตามแนวชายแดนไทยการเจรจาได้คืบหน้าได้มาก โดยรัฐบาลไทยได้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจัดสถานที่ในประเทศไทยในการเจรจา ปัจจุบันเหลือเพียงบริเวณกัวผาวอก และหลักเต่ง ซึ่งชนกลุ่มน้อยยังมีอิทธิพลในบริเวณดังกล่าวสูงมาก พม่าจึงยังไม่ยอมเปิดจุดผ่านแดนนี้ สำหรับชายแดนจีนยังมีปัญหาอยู่มาก ทั้งในรัฐกะฉิ่น และภาคเหนือของรัฐบาลซึ่งอยู่ภายใต้อิทธิพลของกองกำลัง TNLA (Ta'ang National Liberation Army) ของชาติพันธุ์ปะหล่อง การเจรจาระหว่างพม่ากับชนกลุ่มน้อยที่มีจีนเป็นผู้อำนวยความสะดวกก็ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ปัจจุบันได้มีการจัดตั้ง Myanmar Peace Center เพื่อทำหน้าที่ในการเจรจากับชนกลุ่มน้อย

วัน เดือน ปี	6 กันยายน 2557	เวลา	12.53–13.20 น.
สถานที่	จุดผ่อนปรนบ้านน้ำเพียงดิน หมู่ 3 ตำบลผาป่อง อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน		
ผู้ให้ข้อมูล	คุณทิน อุ่นใจ	ตำแหน่ง	ผู้ประกอบการนำเข้าแร่และโคกระบือมีชีวิต
เรื่อง	การค้าและการขนส่งชายแดนไทย-พม่า ณ จุดผ่อนปรนบ้านน้ำเพียงดิน		

สภาพการค้าการขนส่งชายแดน

สินค้าส่งออกส่วนใหญ่ คือ สินค้าอุปโภคบริโภค ซึ่งผ่านพิธีการศุลกากร โดยมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงที่ประจำอยู่ที่จุดผ่อนปรนทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจปล่อยสินค้าแทนเจ้าหน้าที่ศุลกากร ส่วนสินค้านำเข้าส่วนใหญ่เป็นแร่ ซึ่งมีการนำเข้าไม่บ่อยนัก สินค้าต่างๆ ที่ทำการค้าการขนส่งในบริเวณจุดผ่อนปรนจะขนส่งโดยเรือไทย บางส่วนขนส่งไปตามแม่น้ำปายไปยังแม่น้ำสาละวินไปยังหมู่บ้านไทยที่อยู่ริมแม่น้ำสาละวิน เช่น บ้านท่าตาฝั่ง และสินค้าบางส่วนขนส่งไปยังเมืองกอกูแลประเทศพม่า จุดผ่อนปรนบ้านน้ำเพียงดินไม่มีคนเข้า-ออกในวันอาทิตย์ เนื่องจากประชาชนพมานับถือศาสนาคริสต์ วันอาทิตย์เป็นประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของชาวกะเหรี่ยง

สภาพการเมืองบริเวณแนวชายแดนไทย-พม่า

สถานการณ์ทางการเมืองระหว่างพม่ากับชนกลุ่มน้อยค่อนข้างสงบ รัฐบาลพม่าได้เจรจากับพรรคก้าวหน้าแห่งชาติกะยา (Karenni National Progressive Party : KNPP) ในรัฐกะยา ได้ข้อยุติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ปัญหาและอุปสรรคของการค้าการขนส่ง

ในอดีตบ้านน้ำเพียงดินใช้เป็นเส้นทางขนส่งเครื่องไม้เครื่องมือบริษัทที่ได้สัมปทานแร่ในฝั่งพม่า ซึ่งเมื่อหมดสัมปทานเส้นทางขนส่งที่ใช้จึงไม่ได้รับการดูแลจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นการคมนาคมขนส่งทางบกในปัจจุบันจึงมีความลำบาก การค้าและการขนส่งจึงเปลี่ยนไปใช้การขนส่งทางเรือเป็นหลัก แต่ก็ประสบกับปัญหาการร่อนน้ำขึ้นอีกเช่นกัน

นโยบายของรัฐที่มีผลต่อการค้าการขนส่งชายแดน

มีการประชุมในระดับผู้นำท้องถิ่นไทย-พม่า (Township Border Committee: TBC) เพื่อประสานความร่วมมือในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ร่วมกัน ประมาณ 2–3 เดือน ต่อ 1 ครั้ง

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ควรมีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางถนนเพื่อใช้การค้าการขนส่ง ร่วมกับการคมนาคมทางน้ำที่ใช้อยู่เป็นหลักในปัจจุบัน

วัน เดือน ปี	6 กันยายน 2557	เวลา	15.36–17.30 น.
สถานที่	บ้านของผู้ให้สัมภาษณ์ ตำบลแม่เงา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน		
ผู้ให้ข้อมูล	ดาบตำรวจประเสริฐ พลสิงห์	ตำแหน่ง	รองประธานหอการค้าจังหวัดแม่ฮ่องสอน และผู้ประกอบการค้าชายแดน
เรื่อง	การค้าและการขนส่งชายแดนไทย-พม่า ณ จุดผ่อนปรนช่องทางห้วยต้นนุ่น		

สภาพการค้าการขนส่งชายแดน

การขนส่งชายแดนของจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีทั้งทางบกและทางน้ำ โดยทางบก ได้แก่ จุดผ่อนปรนช่องทางบ้านเสาหิน จุดผ่อนปรนช่องทางบ้านห้วยผึ้ง และจุดผ่อนปรนช่องทางห้วยต้นนุ่น สำหรับทางน้ำ ได้แก่จุดผ่อนปรนช่องทางบ้านแม่สามแลบ และจุดผ่อนปรนบ้านน้ำเพียงดิน เส้นทางที่มีการขนส่งทางบกมากที่สุด คือ เส้นทางบ้านเสาหิน เนื่องจากใกล้กับตัวอำเภอแม่สะเรียงที่สุด โดยเส้นทางนี้เป็นถนนลูกรัง บางช่วงความลาดชันมาก อีกทั้งต้องข้ามลำห้วยหลายแห่ง แต่ถึงกระนั้นผู้ประกอบการขนส่งยังคงใช้เส้นทางดังกล่าวขนส่งสินค้า เนื่องจากต้นทุนที่ถูกกว่าเป็นหลัก

สินค้าส่งออก ได้แก่ สินค้าอุปโภคบริโภค น้ำอัดลม เครื่องดื่มชูกำลัง เบียร์อาหารแห้ง รองเท้า เป็นต้น ส่วนสินค้านำเข้า ได้แก่ โคกระบือมีชีวิต สินค้าส่งออกเกือบทั้งหมด เป็นการสั่งซื้อจากเมืองลอยก่องซึ่งได้การสั่งซื้อจากเมืองมณฑะเลย์อีกทีหนึ่ง ผู้ประกอบการค้าชายแดนจังหวัดแม่ฮ่องสอนเกือบทั้งหมด เป็นเพียงผู้ขนส่งสินค้าไปยังชายแดนพม่าเท่านั้น ไม่ได้เป็นผู้ค้าขายโดยตรง เนื่องจากพ่อค้าพม่าติดต่อกับผู้ค้าส่งในไทยโดยตรงซึ่งได้ราคาต่ำกว่าการสั่งซื้อจากพ่อค้าในจังหวัดแม่ฮ่องสอน อีกทั้งชาวพม่าส่วนใหญ่ติดยึดถือสินค้า (Brand Loyalty) ดังนั้นการจำหน่ายสินค้าชนิดใหม่จึงทำได้ยากมาก ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จึงผันตัวเองมาเป็นตัวแทนในการขนส่งสินค้าและทำผ่านพิธีการศุลกากร สำหรับผู้ค้ารายย่อยส่วนใหญ่เป็นการค้าระดับชาวบ้านหรือหมู่บ้านที่อยู่ติดกับชายแดนเป็นหลัก

การค้าและการขนส่งในบริเวณจุดผ่อนปรนช่องทางห้วยต้นนุ่นส่วนใหญ่เป็นการค้าระบบเครดิต หรือมีความคุ้นเคยกันมานาน มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่ธนาคารพาณิชย์ในพม่าถูกผูกขาดโดยรัฐบาล ทำให้ระบบเงินจ๊าด (The Myanmar Kyat : MMK) ของพม่าไม่เป็นมาตรฐานสากล ทำให้การชำระค่าสินค้าที่มีมูลค่ามากด้วยระบบ Letter of Credit : L/C เพื่อแก้ไขปัญหาการผิดนัดการชำระเงิน พ่อค้าทั้งสองประเทศนิยมไปเปิด L/C ที่ธนาคารในสิงคโปร์ เนื่องจากได้รับความน่าเชื่อถือทั้งสองฝ่าย ในปัจจุบันเริ่มมีธนาคารไทยเข้าไปเปิดสาขาในพม่าเพิ่มมากขึ้น พ่อค้าบางส่วนหันมาเปิด L/C กับธนาคารไทย

สภาพการเมืองบริเวณแนวชายแดนไทย-พม่า

ในปัจจุบันสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างพม่ากับชนกลุ่มน้อยยังไม่สงบบ้างในบางพื้นที่ แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อจุดผ่อนปรนช่องทางห้วยต้นนุ่นมากนัก ชายแดนบริเวณนี้อยู่ในเขตอิทธิพลของพรรคก้าวหน้าแห่งชาติเคยา (Karenni National Progressive Party : KNPP) ซึ่งได้มีการเจรจากับรัฐบาลพม่าจนได้ข้อยุติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว อีกทั้งรัฐบาลพม่ามีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น และมีการพัฒนาเส้นทางการคมนาคมเพื่อเตรียมความพร้อมในการยกระดับจุดผ่อนปรนช่องทางห้วยต้นนุ่นให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร

ปัญหาและอุปสรรคของการค้าการขนส่ง

1. ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของจุดผ่อนปรนช่องทางห้วยต้นนุ่น คือ เส้นทางคมนาคมที่ลำบากและไม่สามารถก่อสร้างหรือปรับปรุงได้ เนื่องจากการติดปัญหาในข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ซึ่งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องควรทำความเข้าใจร่วมกันเพื่อหาข้อยุติโดยเร็วที่สุด

2. ปัญหาความล่าช้าในการดำเนินงานของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการขนส่ง ซึ่งควรพัฒนาเพื่อให้เกิดความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

นโยบายของรัฐที่มีผลต่อการค้าการขนส่งชายแดน

ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนสำคัญในการผลักดันเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณายกระดับจุดผ่อนปรนช่องทางห้วยต้นนุ่นเป็นจุดผ่านแดนถาวร อย่างไรก็ตามจุดผ่อนปรนแห่งนี้อยู่ในเขตเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยเวียงหล้า ทำให้ไม่สามารถพัฒนาเส้นทางการคมนาคมได้ เนื่องจากติดระเบียบข้อกฎหมายในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลพบว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนและทางการพม่ามีความต้องการผลักดันให้จุดผ่อนปรนช่องทางห้วยต้นนุ่นเป็นจุดผ่านแดนถาวร

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

1. ควรพัฒนาและปรับปรุงถนนในบริเวณจุดผ่อนปรนบ้านห้วยต้นนุ่นเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการและชาวบ้านที่สัญจรไปมา รวมทั้งเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการค้าและการขนส่งที่จะเพิ่มมากขึ้นหากมีการยกระดับจุดผ่อนปรนช่องทางห้วยต้นนุ่นเป็นจุดผ่านแดนถาวร

2. ควรพัฒนาจริยธรรมและจิตสำนึกของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย และเข้าถึงประชาชน การขาดจริยธรรมดังที่กล่าวมา ย่อมส่งต่อการให้บริการสาธารณะและการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน อันจะส่งผลเสียต่อประเทศชาติและประชาชนต่อไป

วัน เดือน ปี	23 กันยายน 2557	เวลา	14.00–16.00 น.
สถานที่	ร้านโล้วเฮงหมงเทรดดิ้ง 49/3 ถนนแสงชูโต ตำบลท่าเรือ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี		
ผู้ให้ข้อมูล	คุณประทีป พงษ์วิทย์พานุ	ตำแหน่ง	อดีตประธานหอการค้าจังหวัด กาญจนบุรี/ผู้ประกอบการค้า
เรื่อง	การค้าและการขนส่งชายแดนไทย-พม่า จังหวัดกาญจนบุรี		

สภาพการค้าการขนส่งทั่วไปของแนวชายแดนไทย-พม่า

ในปัจจุบันชายแดนไทย-พม่าด้านจังหวัดกาญจนบุรี มีการค้าการขนส่งผ่านจุดผ่านแดน 2 จุด คือ จุดผ่อนปรนด่านพระเจดีย์สามองค์ และจุดผ่านแดนถาวรบ้านพุน้ำร้อน สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ น้ำมันดีเซลและน้ำมันเบนซินไร้สาร เครื่องอุปโภคบริโภค เบียร์ นมข้นหวาน สังกะสี สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ โคกระบือมีชีวิต แร่พลวง ไม้ไผ่ลำ จุดผ่านแดนถาวรบ้านพุน้ำร้อนเป็นจุดผ่านแดนถาวรแห่งใหม่เพื่อรองรับการขยายตัวทางการค้าและการขนส่ง อันเนื่องมาจากการก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรมและท่าเรือน้ำลึกทวายในเมืองทวาย ประเทศพม่า แต่อย่างไรก็ตามจังหวัดกาญจนบุรียังมีช่องทางอื่นที่สามารถพัฒนาเป็นจุดผ่านแดน ซึ่งช่องทางเหล่านี้เชื่อมต่อกับเมืองทวายมาตั้งแต่สมัยโบราณ อาทิ ช่องทางบ้องตี้ ซึ่งเป็นช่องทางที่พม่าเข้าทัพเข้ามาตีไทยในสงคราม 9 ทัพ หรือช่องทางเขาปลาน้อย ซึ่งเป็นเส้นทางเดินทัพของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (รัชกาลที่ 1) เมื่อครั้งยกทัพไปตีเมืองทวาย

สภาพการเมืองบริเวณแนวชายแดนไทย-พม่า

ชายแดนพม่าบริเวณตรงข้ามจุดผ่อนปรนด่านพระเจดีย์สามองค์ และจุดผ่านแดนถาวรบ้านพุน้ำร้อน เป็นดินแดนในปกครองของสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (Karen National Union หรือ KNU) ในปัจจุบันทั้งสองฝ่ายมีการเจรจาข้อตกลงหยุดยิงเรียบร้อยแล้ว ซึ่งผู้ประกอบการค้าในจังหวัดกาญจนบุรีเชื่อว่าในระยะเวลา 1–2 ปีนี้ จะไม่มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลพม่า แต่สิ่งที่กลุ่มผู้ประกอบการกังวล ได้แก่ เรื่องการเก็บค่าผ่านทาง (ค่าก๊อ) ในฝั่งพม่าที่ยังคงมีการเรียกเก็บค่าผ่านทางอยู่ และเรื่องข้อสรุปการปักปันเขตแดนไทย-พม่าที่ไม่ชัดเจน เป็นผลให้ไม่สามารถยกระดับจุดผ่อนปรนเป็นจุดผ่านแดนถาวรได้

ปัญหาและอุปสรรคของการค้าการขนส่ง

1. ปัญหาความขัดแย้งภายในพม่า ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในการค้าและการลงทุนของผู้ประกอบการค้าไทย รวมถึงการเก็บค่าก๊อของชนกลุ่มน้อยในพม่า ทำให้ต้นทุนการค้าการขนส่งเพิ่มมากขึ้น เช่น จุดผ่านแดนถาวรบ้านพุน้ำร้อนมีค่าขนส่งจากจุดผ่านแดนไปยังเมืองทวายเฉลี่ยประมาณ 3 หมื่นบาทต่อรอบ สำหรับรถสิบล้อ และ 6 พันบาทต่อรอบสำหรับรถกระบะ ด้วยระยะทางน้อยกว่ากิโลเมตร ซึ่งถือว่าสูงมาก

2. การที่จุดผ่อนปรนด่านพระเจดีย์สามองค์ยังไม่ได้รับการยกฐานะเป็นจุดผ่านแดนถาวร ทำให้การนำเข้า-ส่งออกสินค้าต้องผ่านการตรวจสอบจากหน่วยงานความมั่นคง โดยในบางครั้งไม่มีความแน่ชัดเกี่ยวกับกฎระเบียบที่แน่นอนและใช้ระยะเวลาการตรวจสอบนาน

3. การที่ไม่มีการปักปันเขตแดนที่ชัดเจน ในบริเวณบ้านพระเจดีย์สามองค์ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้จุดผ่อนปรนด่านพระเจดีย์สามองค์ไม่สามารถยกระดับเป็นจุดผ่านแดนถาวร

นโยบายของรัฐที่มีผลต่อการค้าการขนส่งชายแดน

รัฐบาลมีแนวทางในการผลักดันให้เกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อรองรับการพัฒนาโครงการทำเรื่อน้ำลึกที่เมืองทวาย ประเทศพม่า ซึ่งเชื่อว่าจะก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ มูลค่าเพิ่มทางการค้าและการลงทุนในจังหวัดกาญจนบุรีและภาคตะวันตกของประเทศไทย

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

1. ควรเร่งผลักดันให้มีการยกระดับด่านพระเจดีย์สามองค์ซึ่งปัจจุบันมีสถานะเป็นจุดผ่อนปรนและจุดผ่านแดนชั่วคราวให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร โดยย้ายจุดผ่านแดนมายังบริเวณพื้นที่ 6,000 ไร่ เนื่องจากพื้นที่จุดผ่อนปรนด่านพระเจดีย์สามองค์ในปัจจุบันมีปัญหาเรื่องเส้นแบ่งเขตแดนซึ่งยังตกลงกับพม่าไม่ได้ข้อยุติ

2. ควรมีการศึกษาการพัฒนาช่องทางการค้าให้ครบถ้วนทุกด้าน เพื่อเปรียบเทียบศักยภาพ จุดเด่นและจุดด้อยของแต่ละช่องทางก่อนที่จะกำหนดนโยบายหรือพัฒนาช่องทางการค้า

วัน เดือน ปี	4 สิงหาคม 2558	เวลา	16.00–16.30 น.
สถานที่	สถานที่ประกอบการ ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย		
ผู้ให้ข้อมูล	คุณอาซาน	ตำแหน่ง	ผู้ประกอบการขนส่งชายแดนแม่สาย
เรื่อง	การขนส่งชายแดนไทย-พม่า อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย		

สภาพการขนส่งชายแดน

สภาพเส้นทางในการขนส่งสินค้าอยู่ในสภาพที่ดีทั้งจากท่าขี้เหล็กไปเชียงใหม่ และจากเชียงใหม่ไปตองยี โดยจากท่าขี้เหล็กไปเชียงใหม่ใช้เวลา 4 ชั่วโมง และจากท่าขี้เหล็กไปตองยีใช้เวลา 1 วัน การขนส่งสินค้าจะเสียภาษีนำเข้าที่ด่านท่าขี้เหล็กด่านเดียวตลอดเส้นทาง นอกจากนี้ยังมีสินค้าที่ส่งไปเมืองสาต ได้แก่ ผ้าทอ ซึ่งมาจากจังหวัดเชียงใหม่

การใช้บริการขนส่งสินค้า มี 2 รูปแบบ ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการในพม่าเข้ามาซื้อของที่แม่สายด้วยตนเองแล้วจึงนำมาให้ขนส่ง และผู้ประกอบการทางฝั่งพม่าโทรศัพท์มาสั่งซื้อและในพม่าในแม่สายขนส่งสินค้าไปให้